

HE 207/2022 vp

Helsingin kaupungin asiantuntijalausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Ville Salo, johtava asiantuntija

Työllisyyspalvelut
Sysselsättningstjänster
Employment Services

Helsingin kaupunki kannattaa hallituksen esitystä

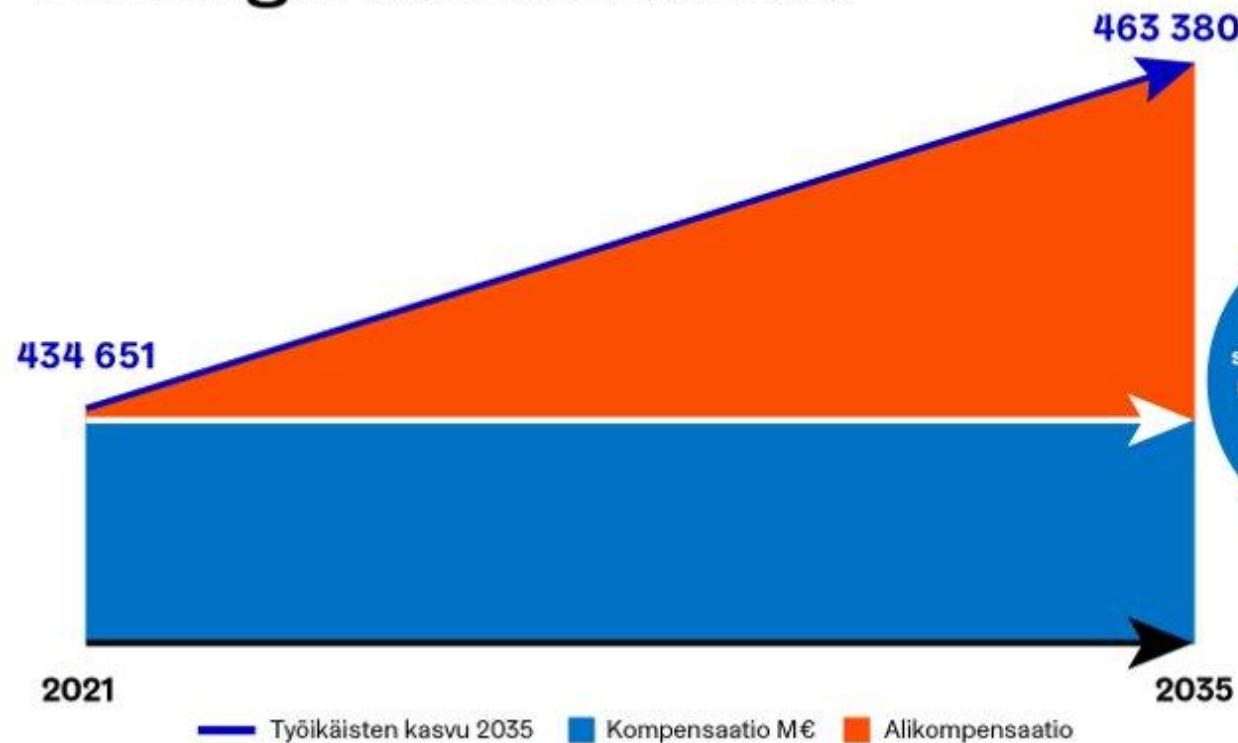
- Tavoite saada TE-palveluille lisää vaikuttavuutta tuomalla ne osaksi kuntien palveluekosysteemiä on hyvä
 - Muutos antaa kunnille käytännön työkaluja niiden yleisen elinvoimatehtävän toteuttamiseen
- On positiivista, että valtio pyrkii siirtämään valtaa ja vastuuta työllisyyden edistämisestä nykyistä enemmän kunnille
 - Lainsäädännön kokonaisuudessa tavoiteltava kunnan vallan ja vastuun tasapainoa
- Helsingissä on kunnianhimoa kehittää työvoimapalveluita laajamittaisesti
 - Lainsäädännön uudistukset eivät saa päättyä tähän vaan niitä tulee jatkaa ensi hallituskaudella

Rahoitusmallissa otettava paremmin huomioon työvoimaviranomaisten todelliset mahdollisuudet saada asiakas työhön avoimille työmarkkinoille

1. Kompensaation tasoa ei saa jäädyttää vuoteen 2023
2. Kunnille siirtyvää suhdanneriskiä tulee pienentää
 - Kannustin ei toimi jos työvoiman kysyntä heikkenee merkittävästi
3. Tarvittavat poikkeukset työttömyysturvan etuuspäivien kertymiin
 - Maahan muuttaneet – vaikutus Helsingissä suuri
 - Osa-aikatyö
 - Lomautetut

Kompensaatiomalli rankaisee alueita joilla väestö kasvaa

Rahoitusmalli ei huomioi Helsingin väestönkasvua

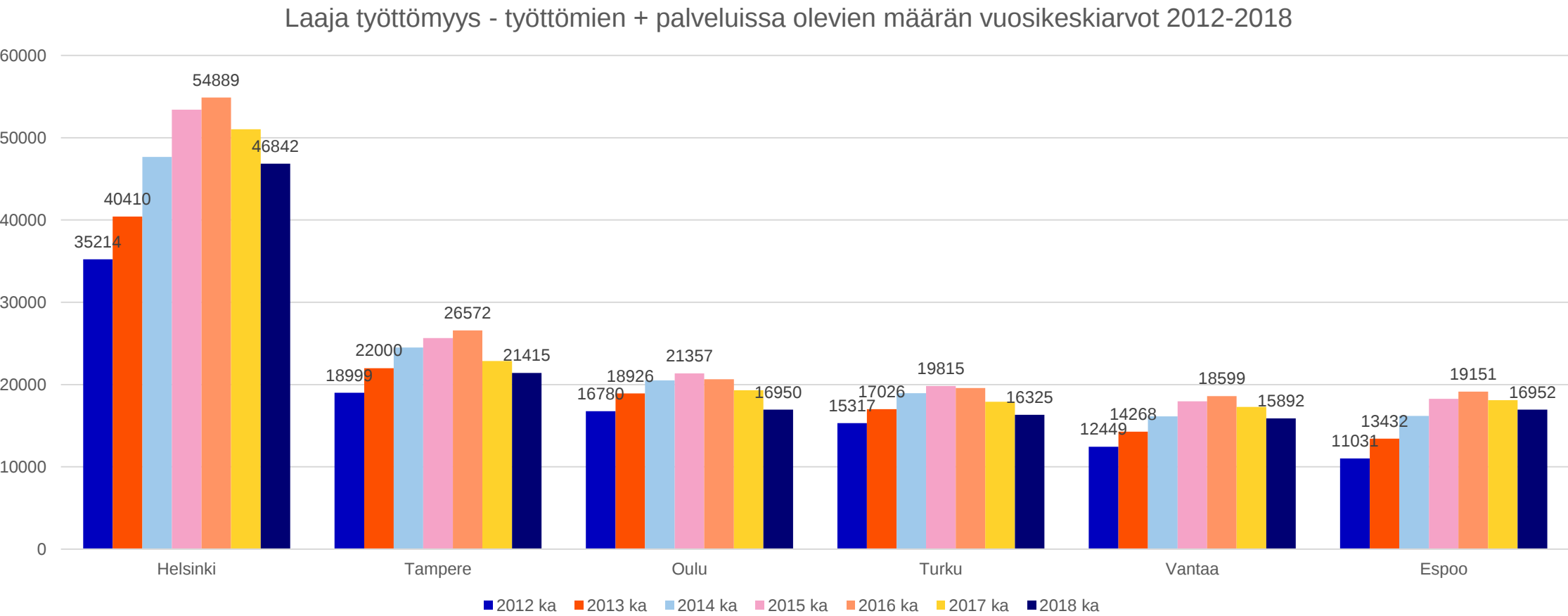
TE-uudistuksen myötä kunnille kompensoidaan niiden työttömyysturvan maksuvastuun kasvu suhteessa vuoden 2023 tilanteeseen ja työttömien määrään. Kompensaatio on staattinen.

Helsingin työvoiman ennustetaan kasvavan vuoteen 2035 mennessä 30 000 henkilöllä. Työvoiman kasvaessa myös työttömien absoluuttinen määrä jatkaa kasvuaan. Tämä merkitsee, että Helsingin saaman kompensaation taso vuonna 2035 tulee olemaan jopa 6 miljoonaa euroa liian matala.

Muuttotappiokunnat puolestaan saavat joka vuosi saman määrän valtionosuutta, vaikka niiden koko työikäinen väestö muuttaisi pois.

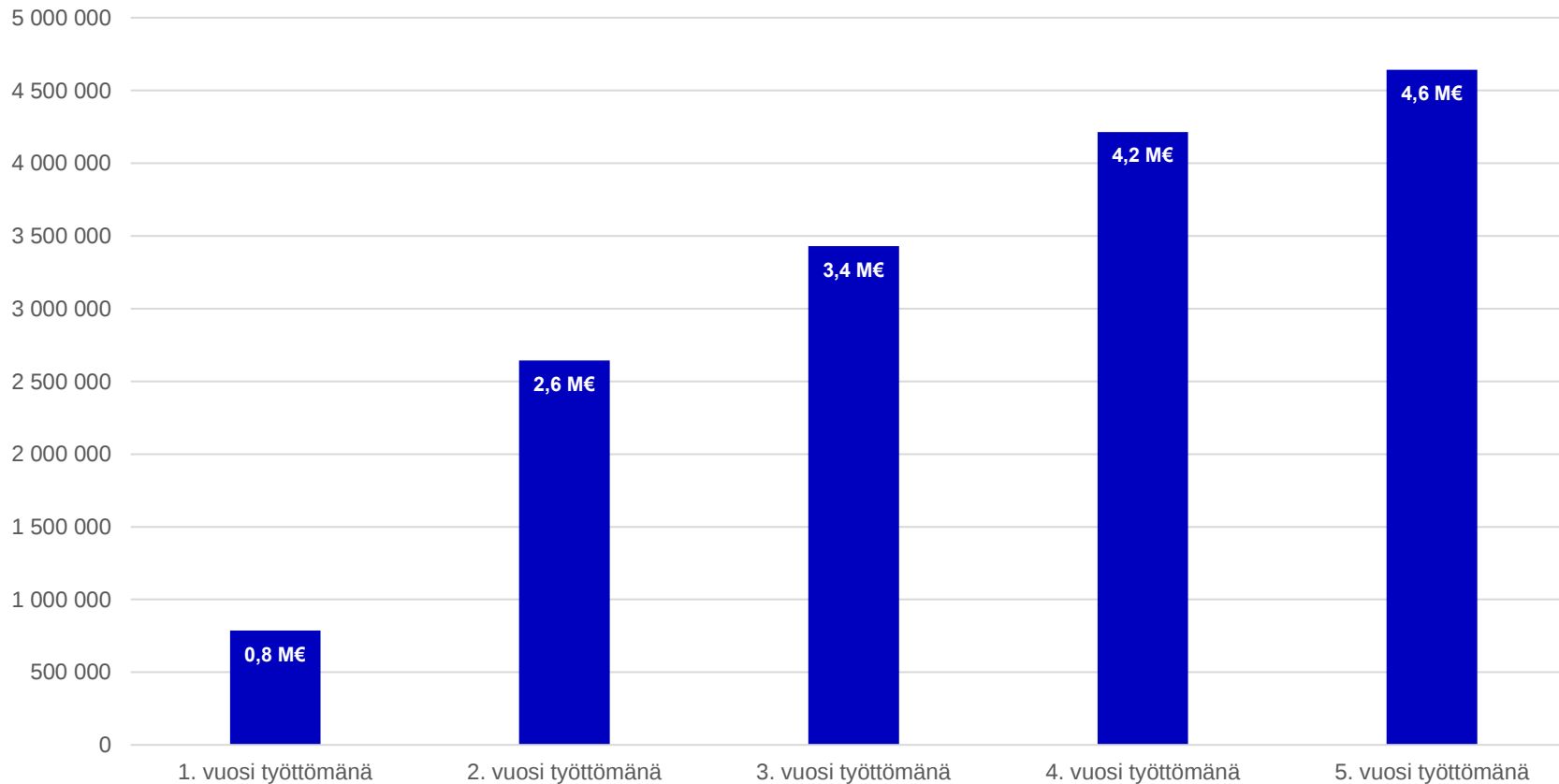
Kompensaation kytkeminen väestönmuutokseen ei lisäisi valtion menoja, vaan se voitaisiin toteuttaa kustannusneutraalisti.

Potentiaali laajan työttömyyden kasvuun taantumassa lasketaan suurissa kaupungeissa tuhansissa

Taantumassa kuntien työttömyysturvakustannukset voivat nousta valtavasti – työvoimaviranomaisen vaikutusmahdollisuus on rajallinen

Kunnan tuleva maksuvastuu tuhannesta työttömäksi jääneestä henkilöstä

Tämä kustannus tulee "normaalitilanteen" eli vuoden 2023 työmarkkinatuen kuntaosuuden päälle

Laskelman tausta

- HE:n mukainen maksuvastuun porrastus
- Etuuspäivän perusosa 35,72€
- Etuuspäiviä 260/vuosi
- Ei otettu huomioon virtoja työttömyyteen ja pois työttömyydestä
- Maahan muuttaneiden poikkeusta ei ole otettu huomioon
- Lomautettuja ei ole otettu huomioon

Kunnilla on kunnianhimoa tehdä tarvittaessa omaa digikehitystä

- Helsingissä on tehty jo työllisyyden kuntakokeilujen puitteissa mittavaa kehitystyötä
 - Esim. Suomi.fi-palvelua laajempi palvelutietovaranto joka palvelee työvoimapalveluiden asiakkaita, sidosryhmiä ja palveluntuottajia
- Suurimmilla kaupungeilla on jatkossakin edellytykset hankkia ja kehittää tarvittaessa kansallista perustasoa toimivampia tai niitä täydentäviä tietojärjestelmäratkaisuja
 - Edellytyksenä rajapinnat TE-hallinnon asiakastietovarantoon ja tietojärjestelmiin

Asiakastietoa on voitava hyödyntää täysimääräisesti myös paikallisella tasolla

- Asiakastiedon hyödyntäminen on avain parempiin työvoimapalveluihin
 - Asiakkaan voitava luvittaa tietojensa käyttöä palveluissa (Omadata)
 - Tulorekisterin tiedot mahdollistavat palveluiden vaikutusten tarkastelun – esityksessä pääsy vain valtiolle
- Laissa oltava selkeä kirjaus KEHA-keskuksen vastuusta tarjota tekniset rajapinnat
 - Työ- ja elinkeinoministeriön myös ohjattava KEHA-keskusta aktiivisesti tietojärjestelmäkehityksen priorisoinnissa